

khawpa hnaia chun inring deua a hei biek nâwk chun, a nuhmei chun **“Vawî tam bâwngsa ka suong ka ti zing an’ naw mawh, i va hriet thei naw de, ka khêkna ka râwl a na zo”** a lo ti khum ta dai el. Chu zet chun a nuhmei ni lovin ama pa chu nasêt a lo ni lem zing a nih ti a hung inhriet suok ve ta chau a nih.

Hi chanchin tawite ei zuk suklang hin thu tamtak a fûn a nih. Nasêt pa ang hi ei lo va tam âwm de aw. Nasêt chau khawm ni lo mitdel tak tak hi ei tam a nih. Mihai Pathien thuhrlil hre thei dêr loa nasêt, nuom pâwngpaw vaki inhrâm ri hrieta hriet ve ringawt el chaua thu ngai hi ei tam tah. A umzie man phâk lo, motor t̄ha lo risie hrieta hrie ve meî meî dâm hi ei ni tâwla, ei chawlawl zo tah.

Mihai thil t̄ha thaw hmu thei dêr loa ei hei umhai dâm hi setanin ei mit a mi sukdelpêk lei dâm hi a lo ni dai lem hlak a nih. Mi t̄hatna ei hmu naw lei ela mihai hi mani nêka t̄ha naw lem anga ngai el d̄ing an’ nawh; mi t̄hatna hmu thei lo khawpa mitdel am ei lo ni tah ti dâm hi inenfiem lem d̄ing ei nih. Mani chau hi mi nêka t̄ha b̄ik hlura ei inhmu a ni chun ei tarmit bun hi a power ei inmilpui naw khawm a ni el thei.

Mi pakhat hi a tarmit power a hrât taluoa, mi sunhlu zawr kha saisêr sawnin **“Pum khatah iengzâ?”** a va ti chuh. Tarmit power hrât deu ei hei bun chu ei thil hmu phawt kha ei mai t̄hel ngat ngat hlak. A san chu, a tak nêkin a’n lang hnai lema, ei hmu suol rawp hlak.

Mihai t̄hat nawna ei va hmu lien rak hai dâm hi ei tarmit bun hrât lei mei mei dâm hi a lo ni hlak. Setanin mi t̄hat nawna hmu lienna d̄inga tarmit power hrât tak a mi’n buntir dâm hi a lo ni nuom vieu el. Chuong ang mihai chu mani t̄hat nawna hmu lovin mi t̄hat nawna chau an hmu theia, mi nunah an lo buoi rawp hlak.

Ka ram inhnîng naw nih,

Ka nun buoi ngai naw nih ti hla kha a thu chau ni lovin a taka ei sak thei hun d̄ing nghâkhla a um ta ngei. Kei ngei khawm hi sermon a thu chauvin ziek ta loa, ka nun ngeia ka ziek ve thei hun d̄ing hi nghâkhla takin ka thlîr ni tin el hlak. Chuong ang bawk chun ka sermon tiemtuhai hin ka thuziek chau tiem tum ta lova mani nun seng tiema, mani t̄hat nawnahai hriet chieng le hmu fie tum seng lem ta d̄ingin Pathien hmingin ka ngên takmeu meû chêu a nih.

Lalpa’n a thu ei suklanghai chu t̄ul le t̄ha a ti ang takin mal mi sawmpêk raw sen.

HREPUITU

EDITORIAL

MANÎ PHÂK TÂWK SENG RAWNGBÂWL*

HCDF 2ND SITTING MINUTES (2019)

PATHIEN HMINGA INSÛM*

KRISTA LEIA CHÂN NGAM*

TLING VÂNG HI PAWI TINA A ZUOL - Lienkhawtling

A RAM LE A FELNA ZAWNG HMASA RAWH*

BEIDAWNG LO NUN*

THINA HIN LAMPUI A NEI BÎK NAWH*

MI DANG EN LOA MANI INEN*

***JL Pulamte**

Hrepuitu

Hmar Christian
Fellowship Delhi
Chanchinbu Thlakip Suok
(Regd No:S/ND/599/2015)

Vol. 14 No. 2. Feb 2019

Editor:

L. Robert Varte

Jt. Editor:

Upa Lalsiemlien Pulamte

Editorial member:

Pu Immanuel Khawbung

Printing:

Pu Nehemiah D Ruolngul

Contributing editors:

Pastor Lalditsak Inbuon

Pastor Lalsiesang Joute

Address:

Editor, **Hrepuitu**,
Flat no 1221, Type - 4 Spl
RK Puram, Sector 12
New Delhi-110022
Tel: +85888-06754
Email:
hrepuitu@yahoo.com

**Hrepuitu a article insuo
hai, ngaidân suklanga
um(hai) hi HCF Delhi
ngaidan a(n)ni chuong
kher nawh. Ziektu tin
mawphurna a ni lem.
Pathien thu le artikul
insuo nuom hai chun
iengtiklai khawma editor
hai**

**email(hrepuitu@yahoo.com)
kuoma thuziek hai chu
pek thei zing a ni - Editor**

Editorial:

Tukum Feb 14 a J&K a sipai sâwmli chông hai chu
nunrâwng takah thichil bomb puok leia an hringna an
lo chan chanchin chun India le khawvel hmun dang
dangah India mi le sa um hai ngaiven a hlo êmêm a.
Social media le ei titina a hâi nasatakin hril a nih a.
Hmatieng hunin iem a hung hersuok pei ding ei hriet
nawh a, a then lem chun an ti thu le ralmuognaw
takah ei khawvel hman mek suk danglam ani thei thu
khawm an hril nok nok a. Hieng laia lungril a hung inlang
chu hihi a nih. Ringtu ei nih lei hin thina ei tuok naw
ding nilovin, thina titna an thawka Pathien
thilthawtheina le lunginsietna zara hnetu ei ni na lem
tieng hi hriet chieng a poimaw a nih. Hebrai bung 12,
chang 28 a chun **“Chuonchun ram sukhning ruollo
ei chang leiin, lunginsietna nei ei tiu, chu zâra
chun inza le tidêk pumin Pathien lawmzawng
rong ei bawl thei ding a nih”** tiin a lo ziek a.

Ei ti ding tak lem chu a mi siemtu Pathien a nih. **Pathien
hring kuta tlûk chu thil râpthlâktak a nih.”** Hebrai
10:31.

Ringnawtu hai anga thi na ti lova nun ei hman thei na
san chu Luka a ziek a nih. Mihriem hai hin ei ti lem ding
chu hieng hin ziek a nih. **“Amiruokchu tûm a na in ti
ding hrillawka ka ti cheu; sukhlum hnung khoma
Gehenna pei theina thu neitu chu ti ro; a nih ka
hril cheu hi, ama mol chu ti ro.”** (Luka 12:5).

Isu Krista ringtu hai chu Pathien kut pha ropui chungah
chun a mi chel hai ei ni leiin, thil iengkhawm hung tung
sien, ei him a nih ti hi hrethar ei tiu a, a thar in Pathien
thilthawtheina le ropuizie ngaituo thar inla, Pathien
chau chu ti ding le inza ding ei nih ti hi ei rengin hre
thar ei tiu.

**“Ti naw ro; chongzong tamtak nek chun in hlu
lem a nih.”** (Luka 12:7).

A lunginsietna zar chauva ram sukhning ruollo ei chang
chau khawm nilovin, a rawngbawl thei ding a zar ei zo
na hi a ropui a nih. Pathien chu inpâkin um raw seh.

MI DANG EN LOA MANI INEN

JL Pulamte

Mi pakhat hin **“Kei chu lekha rêng rêng hi ka tiem ding tâwmin ka hei
ena, Bible thu le Pathien thu a thang chun ka tiem peina a bo ngâl pei”**
a ti chuh.

Hi hi thil mak an' naw a, tu lai khawvêla thalai a tam lemhai nun a ni tah.
Ei Bible-in **“An na chu thutak tieng suksêt an t'a, tienami tieng pêt ta'ng
an tih”** a lo ti kha a sukdiktu ei la pung pei ding a nih. Ei Pathien thu hi a lo
inkhêl nawzie hriltu tamtak laia pakhat a nih.

Thalaihai ei zuk mal hmel bika chu, nu le pa khawm chû laka chun ei fihlîm
bik ta nawh. Bible hi ei thalaihai hnawt zâmtu a lo ni ta si chun tiin ka
sermon tam takah tienami besanin ka hman rawp hlak an hmakhuo ngaina
leiin. Chu chu ngaituo karin Pathien thu le inzûlin Bible thu kher lo khawm
entirna tamtak hmangin thusep ka lo ziek pha rawp ta rêng a nih. Chu chu
ei zuk hril lei chun Bible thu hril hnawmna le bâna thu a um nawh. A
thukhawchâng ei zuk hrilna chau a ni lem.

Mihriem hi mizie inang lo tak tak seng ei ni a; a then ta dinga nuizatthlâk
chau khawm a then ta ding chun lungsenna khawp a lo tling ve em em thei
a nih. Ei mizie, ei thil nuom zâwng le inhnik zâwnghai hi en peia, chu
dungzuia thil tha lampui dap le inthuo hi ei tûl tah. Mi inhnikna zâwng hi
hriet tuma, chu le inzûla Pathien thua inzirtir hi ei tûl a nih. Chu chu ngaituoin
ka sermon tamtak chu thalaihai tiem nuom zâwng le fâk thei zâwng deua
ka sukthlêk hlak a nih.

Awleh, nupa pahnihai chanchin hmangin Pathien thu suklang ei tum a nih.
A pasal chu nasêt a ni a, ama nasêt hre dêr lovin a nuhmei chu nasêt
lemah a ngai a nih.

Pa pakhat hin a nuhmei thlaisuong lai chu râlkânga inthawkin ieng hme
am a suong ti inring taka khêkin a hei indawna. Sienkhawm dawnna ri
iengkhawm a hriet naw a. A nuhmei bul hnaia chun va fein chu nêka inring
chun a va biek nâwka, amiruokchu a pângngai baw ang khan dawnna ri
hrim a hriet chuon nawh.

Chu pa chun a nuhmei chu invêt an' nawleh nasêt anga ngaiin beidawng
takin doctor a va râwn ta hlawl a. Doctor chun thaw dân ding a lo hrila.
Doctor hril ang chun a nuhmei chu a hme suong lai chu an kâr feet 40 vêla
hla hin a hei indawn nâwka, a la hriet phâk chuon nawh a dawnna. Chuon
ang chun a va fe hnai peia, feet 5 vêl chauva inhnai an ni ta khawm chun
a nuhmei chu a la to ta zinga. A tâwpah a nuhmei bula chun them phâk

takin hriet lo kârin chu lampui chu ei lo hraw zing hlak si. Hi thil hin mihriemhai hin ei hmakhuo ding ei hriet nawzie le ieng tik lai khawma inring zing ding hi ei nizie nasa takin a mi'n fûi a nih.

Pathien chau hi tlânsan thei an' naw a, thina khawm hi tlânsan thei a lo ni bîk nawh. Râl muongna hmun pana ei inngai lai zing khawm ei thina ding hmun pan dâm hi ei lo ni zing thei a nih. Muongum huna ei ngai hi a ãitum hun laitak khawm a lo ni thei. Lampui taphawt hi thina le inzawm sheol lampui sun vawng an nih. Lampui danga hêl hman thei an' naw a, tlânsan thei a ni bawk nawh. Mihriem hringna hi khawvêl silfên ringawt a ni a, Vân rama sawm thei an' nawh. Chatuon hringna chang ding chun thina fe tleng a ngai a nih.

Ringnawtuhai angin thina hi ãi ding ei ni nawh. Hnuoi thina hi Vân kaina a ni si a. Mihriem hringna hi hnuoi silfên a ni leiin, hnuoia ei um sâng hin ei hlip tlâk phawt a ngai a nih. Chu hlip tlâkna ding chun thina hi ei hmasuon ngei a ngai a nih. Chuleiin thina hi vângduoina an' naw a, Vân kaina lem a nih.

Thina hi Vân kaina a ni ruol ruolin thlarau hringna chang nawtuhai ta ding chun hremhmun fena kawtsuo khawm a ni bawk. Chuleiin inring zinga um hi a ãul a nih. Thina hi hmêlma ãium, mi inring naw kâr taka bei dinga mi pêl zingtu a nih. Lainatna le zângaina a nei dêr naw a, thlier bîk a nei bawk nawh. Tukhawm hi thina hmaa ngîr ngam ding ei um naw a, hne ruol a ni bawk nawh. Chuleiin khawvêla ei um sâng pumpel ruol loa mi tinin ei la hmasuon ngei ding chu a nih.

Amiruokchu ãi naw mei nîuva, zâm bawk naw mei nîu. Ei Vân kaina dinga khawvêl kalphung, mi tin chung a tlung dinga Pathien remruot a ni si a.

Lalpa'n a thu ei suklanghai chu ãul le ãa a ti ang takin mal mi sawmpêk raw se.

MANÎ PHÂK TÂWK SENG RAWNGBÂWL

JL Pulamte

“Lunginsietna ei kuoma pêk ang sengin thilpêk hran hran ei nei senga, thu hril ding a ni chun, ei ringna phutâwk peiin hril ei tîu.” Rom 12:6.

Mihriemhai hin thilpêk chi hran hran ei nei senga. A ãthen chu kut them thiem dâm, lekha thiem dâm, hlasak thiem dâm, thuhril thiem dâm, thuziek thiem dâm le thilpêk dang danghai an nih. Chuong thilpêkhai po po chu mihriem ngaia chu a chîn le a lien lo um sienkhawm Pathien ngaia chu a chîn a lien a um bîk nawh. Manî thei tâwk le mani thilpêk ang tâwk le inphu peia rawngbâwl ding hi ei nih.

Mi hausahai chun an pawisa hau le inphu tâwka Pathien rama rawngbâwlina dinga an pêkhai hi mi retheihai ta ding chun tamtak a lo ni theia, chun mi retheihaiin an nei ang tâwk le inphua an lo thaw ve hai hi mi hausahai ta ding chun ieng tham a lo ni naw thei. Sienkhawm Lalpa ngaia chu a tlâwm lema mihriemhai ngai kha a tam lem khawm a lo ni thei. Lungril entu chun a tam a tlâwmah a lo inkhi ve nawa, lungril bûklungin a lo inkhi lem hlak a nih.

Pathien ram ta ding hin a lien le a chîn taluo a um nawa, mihriem ngaia tamtak le lien tak khawm hi lungril bûklunga hei inkhi chun a lo zâng vieu el thei a, mihriem ngaia chîn tak le tlâwm tak el khawm hi lungril bûklunga bûktu ta ding chun a rikin a lo khîn vieu el thei bawk a nih.

Mihai angin thuhril ka thiem ve naw a kei chu, annawleh, mihai angin thuziek ka thiem ve naw a kei chu tia, tlin le tlâk loa manî zuk insie el bîk ding hi ei ni nawh. Lalpa'n thuhril thiem le pawisa thawlâwm râwn râwnhai hi a lâwm bîk chuong naw a, thaw tlâwm ding tina ni chuong lovin. Ei nei le inphua thaw hi Lalpa lâwm zâwng tak chu a ni lem.

Mihai angin hlasak annawleh thuhril lo thiem ve naw inla khawm, a lo ngaithlâkpêk le a lo chawk phûrtu ni kha ei rawngbâwlina a lo ni ve pei el.

Kohran hnatlâng, hieng, Biek In bâwlahai dâm ei inthawka; mihai angin thapui sêngin annawleh thiemna lo nei ve naw inla khawm, mani thei tâwk tâwka hieng thingpui sem annawleh mi sinthawna hnung lo inthiel fâi dâm hi mihriem ngaiah ieng rak lo ni naw sienla khawm, Lalpa ngaia chu thlan phul raka thawhai leh angkhat ei lo ni theia, chû nêk hmana thaw nasa lem khawm ei lo ni thei a nih.

Tîrko ropui tak tak hieng Billy Graham hai ang annawleh Reverend le Pastor thuhiril thiem tak takhai anga sermon thlâk thiem zâwm sêng lo deuthaw ṭhet ding nei ve naw inla khawm thu mal khat mal hni chau khawm nisien, mîhai lungriah nasa takin thu a hril thei a nih; ***“Tui far khat le thing her khat chau khawm Vânrām suma inchang thei a nih”*** tî ang khan.

Thiemna, hausakna, a tam a tlâwmah Pathien a buoi nawh. Ei thei ve sun sun le ei nei ve sun sunhai te hi Lalpa ngaia chu tamtak a lo nih. Chu chu hre lovin manî hi ei insit a, Pathien ram ta dinga ṭangkaina nei zo lo ang le mi nêka inhnui lemah ei insie a, chu chun inngaitlâwmna ṭha lo tak a hung rasuok ta hlak.

Ei Bible khawmin ei ringna le inphutâwk peia Pathien thu hril dingin a mi’n fûi a nih. Thlaraua sip kher kher ni tum ding an’ nawh. Hausakna le thiemna hmanga rawngbâwl hi tum kher ding an’ nawh. Manî thiemna le hausakna hmanga rawngbâwltu chun Lalpa suong lovin ama a’n suong lem hlak a, thil ṭha a thaw râwn po leh chapopui ding a hung hau a, Lalpa ngaiah thil suol a thaw râwn ting el.

Manî thiemna le hausakna suong ding nei loa rawngbâwltuhai chun uongpui ding hi an nei ve naw a, an thaw thei ve tâwk sun sunhai khan Lalpa a suklungawia nasa takin a suklâwm hlak.

Lalpa’n a thu mal mi sâwmpêk raw se.

THINA HIN LAMPUI A NEI BÎK NAWH

JL Pulamte

“Thina hlim ruom hraw lang khawm, thil mha naw hrim hrim mi naw ni’ng, nang ka kuomah i um si a. I hmaw! le i tieng chun an mi thlamuon hlak.” Sam 23:4.

Ni khat lai el khan Jammu & Kashmir hmuna CRPF pâwl mi 42 lai zetin inring lâwk lo thutin thina an tuok thu kha mi tam lem chun ei hriet fur ka ring. Châwl laa an khuo tieng suok tuma insîngsa mêk, an nuhmei, an nau le tehain an hung tlung kâr nghâkhla taka an lo thlîr mêk laiin lam lakah thina râpthlâk takin lo hmuokin a lo nangchil lem ta hlau a nih. Hi hin thina hin lampui bîk a nei nawzie le hun le hmun a nei nawzie a suklang chieng hle.

Chun zâni lai el chau khan sipai officer pakhat khawm bomb tienga thiemna nei, helpâwlhai bomb châng kam chu a sût lai mêkin a sukpuok pala a thi pha bawk a nih. Ama-pa hi tlangvâl la niin thla thar ela nuhmei nei dinga insiem le lo inhuol tah sa an nih. Thina dârin an inneina dâr a lo inrîk khal tah lema, innei nia lawmpuina chibai bûk dinga hunghai khawm chu thina’n nunrawngna chibai bûkna râpthlâk pein an hma a lo khalpêk ta hlau el. A mangangthlâk a nih.

“Tui thiem chu tuiah la tla’ng a t’a, thing thiem chu thingah baw! la tla’ng a t’a, raldo thiem chu râl kutah la thi’ng a tih” ti kha a chungah sukdikin a lo um tah a nih.

Sipai ruol tam takin khawvêla râl muong nawna pâwl taka hril Jammu & Kashmir hmun chu suoksana a râl muongna hmun tieng chu pana an inngai laiin thina kawtsuo tieng pana chu lampui hraw chu an lo ni lem ta zing a nih ti an inhriet hmian chu hmun chu an lo tlung ta zinga; chângah vate’n a thina ding a nih ti hre dêr lova fâk ding um chu a va pan angin an thina ding hmun tieng chu an pan a nih ti rêng an inhriet si nawh. Thina hi a lampui bîk a um si naw leiin mi tam

Einihai ve hi chu natna ei nei met leh ei bei ei sukdawng nghâla, ei Pathien nei hi a hun takah ei muongpui thei ta ngai nawh. Kei ngei khawm hi mani tâwka chu harsatna/rimsikna hi tuor ve fût tahn ka'n hrieta; sienkhawm **“hieng ang hun hi annawm Pathien ei nei hi a hmanṅ tangkai hun chu”** tiin Pathien hmaah ka harsatnahai ka tlu lûtpuia ka zâng pha huoi huoi hlak.

Isu Krista'n **“Nangni sin inrim le phur rik phur po pohai ka kuomah hung unla, keiin châwlṅa pe'ng ka ti chêu”** a tia khan ka phur rikhai ka'n nghata, ka zângkhai pha em em hlak a nih. Mani phur rikhai mani khât chauva phur vawng hi ei lo tum hlaka ei zo ta ngai naw a, beidawng le lungngaiin ei inrûma, zo lovin ei tlûkpui rawp hlak a nih. Mitthli chu tla theia siem a nih; sienkhawm mi hru hulpêktu dingin Pathien ei ruoi ta ngai naw a, mani'n ei hrûk hul thei ta ngai naw a nih.

Thina leia mitthli hul thei ta lo hi ei tam êm êm a nih. Thina hi a na êm leiin a la tuok nawhai chun lusûntuhai va hnêm khawm inphalam a uma, mihriem bau thiemna ringawt chun va hnêm el ruol ding an' naw hrim a nih. Ka thei tâwk chun ka hmu phâkna naah ka lo thlamuon ve bawk hlak a chu, fâk a tling naw dingzie chu keima ngei khawmin ka'n phat bîk nawh. Ei mitthli tlâkhai hi mihriem hrûk hul thei tamtak khawm a uma; sienkhawm thina mitthli ruok hi chu mihriem zuk hrûk hul el thei ding hi a lo ni nawh. Mihriem hrûk hul thei dinga Pathien siem khawm a lo ni bawk nawh. Chuleiin a hru hultu ding chun mitthli siemtu bawk hi ruoi a lo tûl hlak a nih. Chu chu ngaituo lovin mani'n hrûk hul ei tum a, hul tik rêng nei lovin damsûngin tui hnâr angin kang thei lovin mani ei insiem ta hlak a nih.

Natnahai le harsatna tinrêngin mi lo tlâkbûk hlak sienla khawm Pathien neituhai chu beidawng el ding hi ei ni nawh. Ei phur rik mi sâwk zângkhaitu ding le ei mitthli mi hru faipêktu ding Pathien ei nei a nih. Ei bâksamna hmun pei a khan phuhrugin ei um pei hlak ding a nih. An thim po leh thla le vân arasihai mawina a sukzuol deu deu ang hin harsatna/rimsikna ei tuor râwn po leh Pathien hmêl mawizie ei hmu lien deu deu pei lem ding a nih.

Lalpa'n a thu ei suklanghai chu thar takin mal mi sawmpêk raw se.

HCFD 2nd Sitting Minutes (2019)

A hmun : Fellowship Centre Munirka.
A ni le hun : 23rd February, 2019, 11:00 AM.

Pastor Lalditsak-in mawngmaia hun a hawng zovin hieng a hnuaia thu hai hi rêl an nih.

Shiv Vihar hi HCFD Mission Centre pawimaw tak ani a, Centre a hin School, Meeting Hall le Pastor Quarter um dingin development plan siema bawlthrat vat nisien kan tih. Kum 5 sunga zo fel dingin five year plan (finiancial estimate thrangin) siem a hmal'ak nisien kan tih.

Tukum Year Plan dungzuiin Thalai le Papui Retreat March 23rd or 30th (Inrinni) hin nei nisien kan tih. Retreat nei dan ding ngaituo fel dingin Pastor Lalsiesang, Pastor Lalditsak le Pro Pastor Zarzoliem thrangin Committee siem nisien kan tih. Committee hin Retreat programme detail siem felin Venue khawm ngaituo fel vat hai sien kan tih.

Building le inzawma Delhi High Court a case fe mek chu next hearing 7th March, 2019 a nei ding ani a, Building Committee in Court case hi thra takin hung bawzui pei hai sien kan tih.

Financial Year 2018-19 sunga Auditor dingin Pu Vanlalthag Inbuon, Pu Abraham Pangamte le Pu Samuel Hrangate ni hai sien kan tih.

Vengbuk rawngbawlṅa tieng fel lema inthruoi dan ding ngaituo le hriltla'ng ani a, Pastor le Pro Pastor haiin mani in-charge Vengbuk-a inenkawlṅa le rawngbawlṅa tiengah, a pangngai angin Vengbuk thuoitu hai leh inthuruolin hma'lakna nei zawm pei hai sien kan tih.

Pastor Lalsiesang-in mawngmaiin hun a khâr.

Lalsansuok Khobung
Secretary

Upa Ruolkhumlien Buhiril
Chairman

Insûmtheina hi dam sawtna a ni a, chuong ang bawk chun insûmtheina tlasam chu chû letling hlauh. Thuvar pakhatin **“Invêng lâwkna hi sukdamna nêkin a thra lem”** a lo ti a, chuleiin insûmtheina hi invêng lâwkna ʈa tak a ni a, mi insûmtheihai chu an hrisêlin an dam sawt rêng bawk a nih.

Natna leia thi le damdawi ina um a tam lemhai hi fâk le dâwn kawnga le khawsakna kawnga nun uluk naw lei le insûmtheina tlasam lei dâm hi an ni tângpui. Ei natnahai hi tu mi pêk khawm a ni bîk nawh, mani insiem fâwm mei mei hi ei lo ni lem hlak.

Ringnawtuhai nêkin eini ringtu intihai hlei hlei hi hâwp le hmuom thila hin insûmtheina ei tlasam lem a nih. Bufâk khawp hlawl hlawl khawmin baua thun ding inzen ngawt zawng hi ei ni tâwla. Mi virkâwng khawp tik nei lo, vir luot leia natna tamtak ibâwm hi ei n’a. A tâwpah Pathien bawk ei kar nâwka. A ʈen lem hi chu sa selfa ni âwm hrimineng tik lai khawma bâu sen hêm huom zing el dâm ei uma, thisen ni âwm tak tak sen neng nungin ei nhatna tieng tieng ei pit ʈâng zel zula, pangzat khawm hi ei um.

A ʈen nâwk thung chu mi lai lai naw ti loa hremhmun rim innam rem rum khawpa ziel lo pak khu hlut hlut dâm, a ʈen chu Biek In lût ding tâwm tâwma hmuom ding la’n ʈet mawl mawl ding tâwk dâm. Saruokin ei pienga, saruok bawkin ei kîr ti ang deu khan ei va’n khâwm khawm chu hlâwkpu/ ʈathnempui chuong lovin ei lûtpui chau bawk kha ei suokpui nâwk hlak. A lo hlâwkpu/ deu hai chun thuhrlitu thuhrlil sawtzie thu le an nghawkzie thu dâm chu an inlawipui ta mei meia. A ieng tak am ei va’n khâwm dawkpui am an ta maw eh!

Thingpui thlum le hâng ngawi ngawi mani insûngah um zinga, zû kha em em el zawngin a thim a var khawm thlu lovin a zawngah ei tlan khienga. A’n hnik naw luotin a ʈen chu luok an bun dawkrei ruia; a dâwnhai khawm chu intheidana le insêl inhal um si lovin an insietkhum tâwla, a ʈen an

“Chuleichun kan bei a dawng naw a, kan puotiang mihriem hi awngrawp tiel tiel sien khawm kan sâng tieng nun chu ni tin siem tharin a um lem a nih.” 2 Korinth 4:16.

Mihriem hi mizie inang lo tak tak ei uma. A ʈen chu hlim awl êmêm le ngai sukʈa awl êmêm hi ei um a nih. Mi hlim awlhai hi an bei khawm a dawng inhma bîk a, chuong ang bawk chun ngai sukʈa awl mihai chu inngaisiet khawm awlsam an ti bîk bawk a nih. Chuong ang pei chun awlsam taka thutiem nei hlak mihai chu mi nêkin a bawsiet khawm awlsam an ti bîk bawk hlak. Mi lungsen awl chu an lung a awi awl a, mi ʈap ʈer chu an tlai awl. An mitthli hul hma khawmin an zuk innui nâwk nghâl el hlak.

Awleh, khawvêla hin mi inhnarum tak tak ei uma, chuonghai po po laia mi inhnarum takhai chu mi hlim theihai le chantâwka lungawi thiemhai hi an nih. Amiruokchu mi hlim thei nazawng hai hi mi inhnarum an ni vawng kher nawh. Lalpa ʈang loa hlimna hi a um thei el chau khawm ni lovin mi tam lemhai hlimna hi Lalpa ʈang loa khawvêl hlimna mei mei vawng a nih ti hi inphat ruol an’ nawh.

Taksa khawsak infûk leia hlim mei mei dâm hi ni tâwl pal ei tih ti inlau a um êmêm. Pathien nei si loa nau lekha thiem nei lei ringawta lungawi êm êm dâm hi ei ni tâwl. Pathien nei si loa in le lo annawleh car le motor ʈa tak tak nei leia hlim êm êm ei ni chun ei hlimna chu lungngaina inchang vat a tih.

Pathien nei si loa ei hrisêlna le ei hrâtnahai dâm hi ei suong a ni chun ei nat hunah suong ding nei ta naw mei nih, ei beidawngna bâk chu. Tîrko Paula chun **“Chuleichun kan bei a dawng naw a, kan puo tieng mihriem hi awngrawp tiel tiel sien khawm kan sâng tieng nun chu ni tin siem tharin a um lem a nih”** a lo tih a; Pathien a lo nei fûk char char ngei. A taksa lo awngrawpin harsatna tam takin lo tlâkbûk sienla khawm a beidawng naw a, a sâng tieng nun chu siem tharin a lo um lem hlak a nih.

nih. Hi hi a nih ei Bible-in **“A ram le a felna chu zawng hmasa ro; chuongchun chuong po po chu pêk belsain um in tih”** a lo ti hi.

Ei natna, ei tlin nawna le ei harsatnahai hi suonlama hmang el lova Lalpa ta dinga huaisen taka thutiem ei nei ngam a ni chun ei thil dit zâwnghai chu hni kher lo khawmin a mi pêk ngei ding a nih. Pathien laka hin thutiem nei ngam si lovin ei dit dithai hi hmasiel takin ei hni hlak leiin ei hlawsam rawp hlak a nih. Ramthim châwmna dinga chu zât kha zât thaw’ng ka tih tia ei intiem ngam a ni chun Lalpa’n ei mansa sukrwok zing bîk naw nih. Hni lo khawmin a mi pêk el ding a nih. Ama laka ei thutiem hlen thei dinga ei tûl le ei mamaw taphawthai chu intro lovin mi pe ngei hlak a tih. Chu chu a mi tiem sa a ni si a.

Tu kum sêng po inkhâwm kim ding dâmin hei intiem ngam inla chu Lalpa’n chu hlenna dinga tûl le pawimaw tak hrisêlna mi pe hmasa tak ngei a tih. Mihriemin ei hrâtna le theinahai hi Pathien thilthawtheina ring loa hmang ei tum hlak leiin ei zâmsiein ei hlawsam rawp hlak a nih. Tîrko Paula’n, **“Mi sukrhâtua chun iengkim ka thaw thei”** tiin ama hrâtna ring lovin Lalpa hrâtna ringin iengkim hrât tak le huaisen takin a’n hmasawnpuia, a pal tleng pei bawk a nih.

Jakob khawm kha a upa Esauin that a tum leiin a pu Laban kuomah kum tamtak a va râlzâma. An khuo tieng kîr nâwk ngam ta naw sienkhawm Lalpa’n kîr nâwk dingin a tir a. Rin tak pumin Lalpa hrâtna ringin tira a um ang chun an khuo tieng thuawi takin a kîr a. Mak takin a upa Esau chun that ta nêkin laina taka lo hmuokin a lo ɣap khum lem ta hiel a nih. Lalpa’n a upa Esau lungril kha vathru nun angin a lo suknêmpêk ta a nih. Pathien hi iengkim chung a thu neitu a ni a; sakeibaknei bau sukchîp theitu le mi that tumtu ei hmêlhai ngei khawm berâm anga innêma siem theitu a nih. Chuleiin Sâm ziekto khawmin **“Lalpa chu ka berâmpu a nih tlasam naw ni’ng”** a lo ti a nih.

A tâwp taka dingin; a ram le a felna zawng hmasa’ng ei t’a, chuongchun ei lungril dit zâwnghai chu hni lo khawmin pêkin ei um ngei ding a nih. Chu chu a mi tiemsa ei ni leiin hni hran khawm a ngai ta chuong lêm nawh. Lalpa dit zâwnghai thaw chu mani dit zâwnghai le mamawhai hmuna a lo ni si leiin.

Pathien laka huaisen taka thutiem nei ngamtuhai thil dit zâwnghai chu inret lovin pêkin um ngei an tih. Lalpa chu a thutiemah a ringum si a.

Lalpa’n a thu ei suklanghai chu tûl le ɣa a ti ang takin mal mi sawmpêk raw se.

phenga. Zu ina inthawka hung suok dawkhaw rêng rêng hi ei hei ena, chil lem rawng rawng hi hmu ding an vâng a nih. Thlum mawl lo chuh.

Dân nârânin hawp le hmuom thaw mihai hi an umna tieng tieng chil sâk pher pher hi an chîng, bâu siet invawi ni âwm fahranin. Fâk an suktuihnai naw thei hle.

Ha tawkw deu mi pakhatin **“Ka ha hman ka hmuom sêng naw laiah, hâwp le hmuom ti angreng vêl hi chu ka dit sa naw tawp”** a ti ang deuin kei khawm ka lei ka hmuom po khawm kuhi ka dîtâwk ve dêr el fiemthu’n ka ti hlak.

Natna ɣa lo le inkai thei thil tamtakhai hi mihriem isiem fâwm mei mei vawng an nih. Insûmthei nawna lei dâm le nun uluk naw lei dâm a ni hlak. Tîrko Paula’n **“Kan puo tieng taksa awngrawp tiel tiel sien khawm, kan sêngril tieng ruok chu siem ɣatin a um lem a nih”** a ti laiin eini ruok chu ei puo tieng taksa a awngrawp ruol ruolin ei sêng tieng le ei thlarau chenin a tuor pha ve thung. Tîrko Paula thukhawchâng le khan chu inkhan lo tak an nih.

Pathien In ei ni leiin kawng iengkimah ei insukthienghlim ding a nih. **Tukhawm Pathien In sukkhawhlo chu ama ngei khawm sukkhawhloin um ve’ng a tih** ti ziek ei Bible-ah ei hmu kha. Chuleiin natna inrik tak tak invawi le tuor a ei umhai dâm hi Pathien In ei sukkhawhlo leia sukkhawhloin ei um ve tah khawm chu ni ta ngei a tih. Ei tu ra ei sîk le hlak ka tu ra ka sîk a nih, ti tum lovin intum kawtlawkw ding ei zawnga, Pathien chen dâm ei mawsiet hlak. Sienkhawm ei thil thaw ang peia sîk hi ei lo ni pei lem hi a lo nih.

“Mi tin an thil thaw ang peia pêk dingin ka lawmman ka kuomah a um” ti ziek a ni si a.

Lalpa’n a thu ei suklanghai chu tûl le ɣa a ti ang takin mal mi sawmpêk raw se.

KRISTA LEIA CHÂN NGAM

JL Pulamte

Ringtu intihai hi a tu el khawm hi Krista zâr zo le a hamthatna beisei naw tukhawm ei um ring a um nawh. Krista hausakna ren ruol lo hi a thlawn a nih ti hrein a pârlân tumin mi tin nasa takin ei invir buoia. Natna neihai chun Isu hminga dam beiseiin ei tawngtaia, a thenin tawngtai dam thei ei pan a. Harsatna neihaiin ei phurrik mi'n zângtu dingin Isu ei beiseiin ei ko a. Kawng iengkimah ei thil thawna taphawtah ei hlawtling theina dingin ei harsatna ei intluna. Chuong ang chun mi tin el hin Krista zâr hi zo ei tum seng a nih.

Krista zâra hamthatna dawng tieng hin ei insukhmu rak a; a hminga channa tieng pang ruok chu theinghil ei inchua, a pêk suok tieng nêkin a lâk lût tieng hin ei intlânsieka. Bunghei tawngtai nêkin bufâk khawp tawngtai ei uor lem a. Kristmas lêngkhawm hlak hi ruoi tâng lo chun a kimin ei hriet ta nawh. Ruoi hi thlarau ko thlatu takah ei hmang tah khawm ni sien a hawi hiel el tah. Ei thlarau ruok ngawi ngawi sienkhawm phîng inbêl raka ruoi kîl phawt leh lung sukawi el tah khawm hi ei bo ta nawh. Nasa deu ei nih. Lâwm khawm hi ei um.

Ei thil inhnarhai hlak hi a danglamin a mak zo tah. Kohran hlim thei deuhai nêkin ruoia sunzawm sâwt sâwthai kha inhnarumah ei sie ta pei lem a. A thuom le a ruoi zâwna insukhlim ei tum a. *A birthday* neitupa hmêl khawm inlang ta hrim hrim lovin mani *birthday* seng lâwm khawm ei ang lem a. *Birthday* danglam ei inchangtir rawp hlak a nih. *A birthday* neitupa hi sukbeidawng thei ngawt ei tih.

A RAM LE A FELNA ZAWNG HMASA RAWH

JL Pulamte

“A ram le a felna chu zawng hmasa ro; chuongchun chuong po po chu pêk belsain um in tih.” Mathai 6:33.

Nikum 2018 sâng po khan ni tina sermon pakhat bêk ziek kha ka thutiem a ni a. Ka kutpui a la châng thei sâng le ka mit le lungril ngaituona ka hmang thei sâng chu tho pei naw lang khawm zâl puma sôm lo chat lova ni tina sermon pakhat bêk ziek kha Pathien kuoma ka'n tiemna kha a ni a; harsatna tamtak kârah chu ka'n tiemna chu hlenin a lo um ta ngei baw a nih.

Kum a hung thara, ka'n tiemna hun kha ka hmang zo chauh ti chun ka mit chang tieng pang hi a kûl ei tihai ang deu hin a hung um el ta a. A ni têtlin a hung invûng lien deu deuva; ka meng kak zo naw vâng nghe nghe a nih. Pathienni tûka inkhawm ding khawm chu a mi sukthul pha vâng nghe nghe a. Sienkhawm setan hmangruoa a'n chang ding ka remti naw leiin Pathien hminga muolpho inhuomin ka va'n khâwm lui tât tho a nih. Chu nia ka va'n khâwm chu kum khat sâng a ka'n khâwm lai pò a chu hlawtling takin ka'n hriet. A san chu setan ka hnebân leiin. Ei natnahai khawm hi setan hnebânna le Pathien hming sukropui zuolna dinga inchang thei an lo niziehai dâm chu mihai mi hrilna ni lovin keima nun ngeiah chieng takin suklangin a um a nih.

Nikum sâng po po kha group-ahai ka'n hmang nasa hlea; zân sâwt tak tak meng dâm a hung ngaia. Ring lo kârin ârin an mi lo khuongsan êt út châng khawm a bo ngai nawh; khap thei hlak ni nghâl lohài. Amiruokchu nikum sâng po po khan ka mit hi sawisêl ding hrim ka hriet ngai nawh. Ka mit lo na vai sienla chu ka thutiem kha ka hlen thei naw ding an' leiin Lalpa'n chu natna laka chun a mi lo vêng zing hi a lo nih.

Nikum sâng po po mit tieng harsatna nei dêr loa Lalpa'n a mi'n hmang suotir leia lawmthu hril nachâng ka lo hriet nawna thua thupha ka chawi hiel a nih. Tu tuma ni thum sâng chau ka mit natna a'nthawkin Pathien kuoma lawmthu hril ka lo bat kha inhmua suoknain ka hung hmanga, lawmthu ka hril ta mawl mawl el a nih. Natnahai khawm hi a nachâng ei lo hriet nawnahai dâm mi hril hretu an inchang rawp hlak a nih.

Pathien kuomaah huoisen taka suonlam siem el lova thutiem ei nei ngam a ni chun, chu hlenna ding chun ei mamawhai po po chu hni kher ngai loa pêksa ei nih. Kei ngei khawm hi nikum sâng poa dingin Pathien lakah thutiem ka nei ngam leiin Lalpa'n ka hni lo mit tieng hrisêlna a mi pêk a

khuop unla, tuol inthimah pei daw k ro; chutaka chun ɲap le harawt chu um a tih, a ta.

Isu Krista hi ei damna, ei felna le ei ɲatna, ei thiemchangna le ei thienghligna, ei iengkima iengkim a nih. Krista ei felna puon sila ei inthum naw chun Pathien hmaah tlingzo tukhawm ei um nawh.

Thi hun nghak seng eini a. Vanram fe inbeisei seng, thei ang taw k tawka rawng bawla thilɲa ei thei taw k tawka thaw seng ni inlakhawm, Krista neia amaa inthum ei ni naw chun hnawlin ei la um ding ana, ei chan ding chu rɲpthlak tak a nih.

Matthai bung 19, chang 16-22 ah Isu'n tlangval hausa chatuon hringna dit tu thurawn a pek ei hmu a. Tlangval pa hin a tleirawl tɛt a inthawkin dan sawm pek a zawm vawng tah. Kawng khat char a bɲk; a hausa a, a nei popo zawr a Isu zui dingin a ti pek a. Chu chu a thawthei naw leiin lungngaitakin a fehman ta a nih.

Felna dân popo zawm ɲa êmêm, kristien ɲatak ang, sawiselna ding vâng êmêm, kohrana ɲuoitu, kohran thilthawnaa hawl lawr, amiruokchu bɲk pakhat cho nei hi thil paw i le lientham a tling tlat a nih!

Tling vâng a tling lo deu, bɲk chite nei hin paw i ti na a suk zuolkai a nih. *“Tling thelh apiang paw i tih a zual”* ti kha a hung tlung ta hla k a nih.

Bɲk neilova tlinga ami pawmna chu Kristaa cho a nih. Thil thawɲat a vanram kai ding eini naw a. Krista ringna lei chauva kɲi ding ei nih. Thil ɲa thaw dinga Kristaa chun siem ei nih. Mihriem chu bɲk neia sip ei nih. Amiruokchu, Pathienin amin khina le tlinga ami puongna chu Kristaah cho a nih.

Pathienin a thu mal mi sawm pek raw se.

Pêk pung ei ti hi thlarau rama chau khawm ni lovin taksa rama ngei khawm a lo indik khawp el. Chên inlâu si, malsâwmna dawng ɲeu tum baw k si hi ei ni tâwl a. *Bank account*-a pawisa tlâwmte chau si a, a pung tamtak hmu tum ang ei nih. Ei thaw ang peia hmu ding ei ni si a; chu leiin hmu râwn nuom chun pêk daw k râwn el ding a nih.

Ei Bible-in *“Mi tiktlai chu sukhausak ni'ng a tih”* a tih a; chuleiin hausak nî nuom chun pêk suok râwn hi a lo ɲul a nih. Châna hi a lo um tak tak nawh. Ei nei lai inro loa ei pêk suok chun pêk ding ei nei zing el. Tuitekêm ang deu a nih. Ei thâl daw k naw khawmin a pângngai tho zinga, ei thâl daw k râwn leh a hnâr a pût râwn ve pei el.

Pathien thu khawm hi ei pêk suok râwn po leh thu thar hla thar ei dawng râwn el. Kei ngei khawm hi kum bul laia inthaw k khan ka hmu ang ang hi ka dawng dân ang peiin ni tin el hin ka pêk suok peia; a bo thei ta lê, a hung pût daw k nâwk pei. Vawisûnni chen hin chawl zai rêng ka rêl thei ta nawh. Pêka ka um lai khan hieng ang hin lo pe suok pei naw lang chu pêk suok ding dang nei khawm ka'n ring ta nawh.

Chuleichun chên le hek/kiem hi inlâu ngai naw mei nîu. Chên inlâuna hi châna a lo ni lem. Ei pêk suok hin lungril khawm a sukhlima, ei insîr ngai nawh. Mihriemin ei natpuhai hi ei thil pêk suokhai hi ni lovin ei thaw ding ei thaw tâwk nawhai hi an ni lem rawp hla k. Chuleichun thil ɲa thawna dingin ei bânhai hi suksei ei tîua, ei kalpênhai hi sukzâng ei tîu. Chu chu nakie tienga mi suklâwmtu an la hung ni ngei ding a ni si a.

Lalpa'n a thu ei suklanghai chu ɲul le ɲa a ti ang takin mal mi sâwmpêk raw se.

TLING VÂNG HI PAWI TINA A ZUOL

Lienkhawtling

A ðen tadinga fekhêl hnung, ðenkhathadinga tui ni si a ka hriet ka hung ziek ding a nih.

Inhma khan matric (Class- X) hi tulai nekin a pawimaw zuol a. Matric passed chu gate pakhat suok dawkna ani leiin ei lawmna khawm ansang bîk a hawi. Thiem dan inang, inchûk inang veve pakhat a *pass* a, pakhat a *fail* chun puitling le naupang inthlau ang deuthawin a um thei. Inthlauna chite kha a pawisei êmêm a nih.

Naupang pakhat chu a *fail* a. A ðap a, bu khawm fa pei lovin a zâl a. A mark an hei en chun bu khatah mark 3 dam cho a lo hmu a. A nu'n, '*la bâkrawn êm el, ðap tlak khawm in nawh*' ti'n a hal a.

Ringnawtu pakhat chu a result a suok a. Mark khat charin a lo *fail* a, avan awkhlum tawp el a nih. Tling vâng, chite a bâk nei natzie chu chuongang chu alo ni thei a nih.

Vawikhat chu ka Pu'n Chennai a inthawka Bangalore feding AC ticket ami lak pek a. Khawlum beidawng um lai taka chuongang kan hei dawng chu kan lawm hle a nih. Amiruokchu a fe hun ding kan en suol leiin minit khat charin kan nang naw a, a mawng hmu phak liet liet siin ami hei liemsan chu hazat um tak a nih. Chite a bâk nei hin thil pawlientak an tlun thei a nih.

Kum 1992 khan Kuala Lumpur, Malaysia ah kan inzin a. Zantieng vawikhat inringlawk der lovin ruol pakhatin insawngsâng pathuma inphîrah kai dingin ami hung ðuoi a. Mi an tam leiin sawt fût nghâkin phûr takin kan intlar ve a. Kan hun a hung tlunga, lung an phu dep dep el a. Thuneitu nunghak fel tak, nal tak el bula chun kan ngir ve ta a. Kan kai ngei ta ding ti mi hril in chungtieng a hang phone a. Ka hlim

rûk ta khawp el a. Ka kai ðep chun ami ko kê a. Sorry! Pheikhawk chappal i bun leiin kai thei naw ti nih, incheina pheikhawk (formal shoes) le cho phal a nih ati el ta a. Ka ruolhai ka hei en chun *formal* an lo bun seng a. Ami ðhuoitupa khawm chun a car-ah *formal shoes* a sie alo bun hi ani a. Nangni hang kai ro lo um ka tih ka ta. An nuom si nawh kan rengin kan kai naw sawng an ta chuh. Inzak khawm a um a nih. Ka neinaw khawm annaw a, ka lo hrietnaw lei cho a nih. Ka pum tieng chu a tling vawng a. Ka pheikhawk leiin bâk ka nei an ta chu tie. Chîte khawm bâk nei hi chu alo pawisei khawpel a nih.

Matthai bung 25 ah Isu'n nunghak sawm tekthinthu a hril a. Anni laia panga an var a, panga an invêt a ati a. Nunghak seng an nih. Moneitu tuok seng an nih. An inlusu a an ininngih seng. Khawnvar an nei seng. A var ha'n an khawnvar a tui an neisa a, anvêt hai ruok chun a tui an nei sa nawh. Chutak chu a nih bâksam chu.

A tui cho bâk chu ngaithiem thei ani naw mani maw? A thei dêr nawh. A tui inchaw dinga an fe kê moneitu chu a hung a, kawt chu kal a ni tah. Lalpa, Lalpa mi hawng pek rawh an ta. Ama ruok chun, "**Ka hriet naw cheu**" a ti san el a nih. Iengkim nei vawng inlakhawm, hringna tui Lalpa Isu Krista ei nei naw chun chuongang chu la nîng atih.

Lunginsietna hun an hawng laia Isu ei pan vat naw chun, ei hringna a tawpa, annawleh khawvel tawp hunah, Isu hringna tui neilova ei um chun vân kawt hi ei ta dingin an kêr ding a nih.

Matthai bung 22 Isu tekthithu hril bawk ei hmu a. Lal in inneina ruoi fa dingin mi a fiel a. Inneinaa ðanghai chun inneina puon sil hi dân (customary) ei ti dîm, ani leiin inneina puon an sil seng a nih. Chuongchun pindan chu mi fielhaiin an lo sip ta a.

Nisienlakhawm Lal chu mi fielhai en dinga a hung lût chun, mipakhat inneina puon sil lo a hmu ta a. Iengleia i sil naw'm? a ta, an dawna. Ama ruok chu a to zing a. Lal chun siehlawhai kuomah, A kut le ke